

การควบคุมภายในของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
วิทยาเขตสุรินทร์

The Internal Control of Organization in Rajamangala University of
Technology Isan, Surin campus

ทัศนวรรณ ศาลาผาย^{1*} และ ทิฆัมพร โคตรทัศน์²

^{1,2}สาขาวิชาการบัญชี คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จังหวัดสุรินทร์ 32000

บทคัดย่อ

การควบคุมภายใน ของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการควบคุมภายใน กระบวนการในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายใน และศึกษาเปรียบเทียบการควบคุมภายในของหน่วยงาน ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ หน่วยงานภายในวิทยาเขตสุรินทร์ ได้แก่แผนกงาน ฝ่าย และสาขาวิชาผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานภายใน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบพบว่า หน่วยงานภายใน ที่มีลักษณะหน่วยงานย่อย ฝ่ายมีการปฏิบัติเกี่ยวกับ การควบคุมภายใน โดยรวมและเป็นรายด้าน ด้านการประเมินความเสี่ยง มากกว่าแผนกงาน หน่วยงานที่มีระยะเวลาดำเนินงาน 4 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน โดยรวมและรายด้านด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล มากกว่า ระยะเวลาดำเนินงาน 1-3 ปี หน่วยงานภายในที่มีประเภทหน่วยงานย่อย และจำนวนบุคลากร แตกต่างกันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

Abstract

This research was to study about the internal controls of organization in RMUTI, Surin campus. The purposes of this research were to study about the internal controls, the performing process of organization and the comparison internal control of organization. The samplings for study were internal organizations in RMUTI, Surin campus consisting of programs, divisions, and departments. The results were found that the internal organizations had performing about total internal controls were control status, risk assessment, control activity, monitoring and evaluation, and the information and communication at high level. The results of comparison were found that the internal organizations consisting of sub-divisions and sub-programs had internal control with overall and aspect. There was risk assessment higher than divisions. The divisions performed more than four years had information and communication and monitoring and evaluation higher than divisions performed only one-three years with overall and aspect. The internal organizations were sub-divisions and numbers of staffs were not different performances about internal control with overall and aspect.

คำสำคัญ : การควบคุมภายใน

Keywords : Internal Control

1. บทนำ

การควบคุมภายในเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารองค์กรเนื่องจากเมื่อองค์กรขยายใหญ่ขึ้นผู้บริหารไม่สามารถจะมาดูแลและบริหารงานได้อย่างทั่วถึงจึงจำเป็นต้องมีการสร้างระบบ การควบคุมภายในขึ้นมา และไม่ใช่เฉพาะการควบคุมทางด้านการเงินและบัญชีเท่านั้น ยังครอบคลุมไปถึงด้านการบริหาร เกี่ยวกับการควบคุมด้านการปฏิบัติงานในทุกๆ หน่วยงาน และทุกๆ กระบวนการ (ณัฐพร พันธุ์อุดม, 2549) และในการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ ได้มีการควบคุมภายในตามที่กระทรวงการคลังประกาศให้ใช้เป็นเรื่องๆ ไป ซึ่งอาจอยู่ในรูปของกฎหมาย ระเบียบ ระบบบัญชี หนังสือสั่งการ และหนังสือ ตอบข้อหารือต่างๆ ว่ามีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่เพียงใดการที่ระบบการควบคุมภายในของรัฐยังไม่ครอบคลุมทุกระบบงานอาจเป็นช่องทางรั่วไหลทำให้เกิดความเสียหายในหน่วยงาน และการดำเนินงานไม่สัมฤทธิ์ผลทั้งนี้ (กระทรวงการคลัง, 2548) สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการกำหนดหน้าที่และมอบหมายงานในหน่วยงานไม่เหมาะสม การมอบหมายการปฏิบัติงานทั้งกระบวนการให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเพียงคนเดียวการควบคุมสอบทานและการตรวจสอบยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ตลอดจนขาดการประเมินและการบริหารความเสี่ยง จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น กระทรวงการคลังจึงได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานต่างๆ ในภาคราชการ โดยประยุกต์ตามระบบการควบคุมภายในของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) ซึ่งเห็นว่าจะเอื้อประโยชน์ต่อการบริหารงานในแต่ละหน่วยงาน อันจะเป็นผลให้การใช้ทรัพยากรของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสมประโยชน์ยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคลเป็นสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐที่เน้นด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี ที่มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่มุ่งเน้นการปฏิบัติ ทำการสอน ทำการวิจัย และเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีระบบการควบคุมภายใน และภายใต้การกำกับดูแลของวิทยาเขตสุรินทร์ แบ่งเป็น คณะ สาขา และหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้กับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ มีหน่วยงานภายในทั้งสิ้น 11 หน่วยงาน ได้แก่สำนักงานวิทยาเขตสุรินทร์งานบริหารแผนและการคลังงานบริหารงานบุคคลงานวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนงานวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศงานวิจัยและพัฒนาใหม่ราชมงคลงานพัฒนานักศึกษางานหอพักนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์และเทคโนโลยีและคณะเทคโนโลยีการจัดการ

จากปัญหาด้าน ต่างๆที่เกิดขึ้น เช่น ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดเก็บเอกสาร การยืมเงินตรงไปราชการ การปลดภาระหนี้สินของนักศึกษาสำเร็จการศึกษา รวมถึงการตรวจสอบสภาพการเป็นนักศึกษา ซึ่งในหลายๆ ครั้ง ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ได้เกิดขึ้น และหากปัญหาไม่ได้รับการแก้ไขที่ดี หรือการป้องกันที่เหมาะสม ก็จะทำให้เกิดผลเสียหายที่ร้ายแรงตามมาได้ ผู้วิจัยสนใจ ศึกษาเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่มีอยู่ว่ามีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่ เพื่อจะได้มีการปรับเปลี่ยนแก้ไขให้มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงานและส่งผลให้การดำเนินงานเกิดประโยชน์สูงสุด เป็นที่เชื่อถือของทั้งบุคคลภายนอก และสำหรับผู้ที่มีความตั้งใจที่จะเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย หากมหาวิทยาลัยสามารถทำได้จะเป็นความสำเร็จของการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพได้

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการควบคุมภายใน และกระบวนการในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการควบคุมภายในของหน่วยงานภายใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ ที่มีความแตกต่างกันในด้านข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยงาน

2. วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การควบคุมภายในของหน่วยงานภายใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ เป็นการวิจัยประยุกต์ โดยมีการกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

2.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น หน่วยงานภายใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ ได้แก่แผนกงาน ฝ่าย และสาขาวิชา

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตาม วัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้นโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และหน่วยงานต้นสังกัด

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงานภายใน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย ประเภทหน่วยงาน ลักษณะหน่วยงาน จำนวนบุคลากรในหน่วยงาน และระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตอนที่ 3 การปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารและด้านการติดตามและประเมินผล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานภายในต่างๆ ตามรายชื่อ
3. เมื่อได้รับแบบสอบถามแล้วนำมาสำรวจความถูกต้อง ครบถ้วนของในเนื้อหาของแบบสอบถามที่ได้รับ ซึ่งแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ มี 72 ฉบับ

4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยแบ่งได้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์การปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายในของหน่วยงานในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ร้อยละ (Percentages) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1) ร้อยละ (Percentages)
 - 2) ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ

- 1) t- test
- 2) F-test (ANOVA และ MANOVA)

3. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

คณะผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยงานภายใน

ตอนที่ 3 การปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายในของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

อีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

3.1 ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรของหน่วยงานภายใน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง(ร้อยละ 76.40) อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ43.10) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 69.40) ตำแหน่งงาน ผู้ปฏิบัติงาน (ร้อยละ 40.30) หน่วยงานต้นสังกัด คณะเทคโนโลยีการจัดการ (ร้อยละ 20.80)

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานภายในส่วนใหญ่มี ประเภทหน่วยงาน สายสนับสนุน (ร้อยละ59.70) ลักษณะหน่วยงานย่อย เป็น ฝ่าย (ร้อยละ36.10) มีจำนวนบุคลากรในหน่วยงาน น้อยกว่า 10 คน (ร้อยละ61.10) และระยะเวลา ในการดำเนินงานของหน่วยงาน 4 ปี ขึ้นไป(ร้อยละ51.40)

ตอนที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$)เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากจำนวน 5 ด้าน โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ($\bar{X} = 4.23$) ด้านการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 4.18$) และด้านการประเมินความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.07$)

3.2 อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การควบคุมภายใน ของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. หน่วยงานภายใน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก การควบคุมภายในเป็นเรื่องใกล้ตัวสำหรับทุกหน่วยงานซึ่งเดิมทีจะเน้นในเรื่องการเงินและบัญชี เท่านั้น แต่ปัจจุบันการควบคุมภายในเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานในทุกๆ ส่วนงาน แทรกซึมไปกับการทำงานหรือกระบวนการทำงาน ซึ่งอาจจะแยกออกได้ยาก ว่าในงานที่ทำอยู่เป็นการทำงานปกติหรือได้มีการควบคุมภายในร่วมอยู่ด้วย หน่วยงานภายในมีความชัดเจนในการควบคุมความรับผิดชอบและอำนาจในการอนุมัติให้ฝ่ายต่างๆปฏิบัติงานให้ได้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงานกำหนดโครงสร้างสายงานอย่างชัดเจน สอดคล้องกับการศึกษาของ (ทิพย์วรรณนามพร,2548) พบว่าการบริหารระบบการควบคุมภายในโดยรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้านได้แก่ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมโดยธนาคารมีการประเมินผลงานและพิจารณาความดีความชอบของพนักงานโดยพิจารณาจากผลสำเร็จของงานด้านการประเมินความเสี่ยงธนาคารมีการชี้แจงและเผยแพร่วัตถุประสงค์ของกิจการให้พนักงานทุกคนทราบและเข้าใจตรงกันด้านกิจกรรมการควบคุมธนาคารมีการสอบทานติดตามผลสำเร็จที่บรรลุตามแผนของกิจการด้านสารสนเทศและการสื่อสารธนาคารมีการสื่อสารให้พนักงานทราบอย่างชัดเจนถึงพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับและไม่ยอมรับและมีการลงโทษ

2. หน่วยงานภายใน ที่มีลักษณะหน่วยงานย่อย แตกต่างกันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน โดยรวม และเป็นรายด้าน ด้านการประเมินความเสี่ยง เนื่องจากหน่วยงานย่อยที่เกิดจากการจัดโครงสร้างงานเป็นฝ่าย มีการดำเนินงานในเรื่องต่างๆ ที่มีรายละเอียดย่อยมากกว่าแผนกงาน และมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบส่วนงานนั้นๆ โดยตรงจะ เห็นได้ว่าลักษณะหน่วยงานย่อยที่แตกต่างกัน การควบคุมภายในในด้านการประเมินความเสี่ยงที่แตกต่างกัน เพราะหน่วยงานย่อย ต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงาน ดังนั้น หน่วยงานภายใน จึงมีการป้องกันหรือ ประเมินความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นกับหน่วยงาน เสมอสอดคล้องกับแนวคิดของ (เจริญเจษฎาวัลย์, 2548) พบว่าผู้ที่ ฉลาดย่อมเลือกใช้วิธีป้องกันมากกว่าคอยตามแก้ความเสียหายกันที่หลังการสร้างระบบการควบคุมที่ดีและเหมาะสม สอดแทรกไว้ในกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตหรือการปฏิบัติงานสอดแทรกไว้ใน กระบวนการดำเนินการต่างๆ เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตหรือการปฏิบัติงานที่ผิดพลาดไปจากเป้าหมายที่กำหนดการ ควบคุมที่ดีต้องมีการติดตามที่ดีด้วยการติดตามที่ดีจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดสำหรับนักบริหารที่จะให้ผู้ได้รับ มอบหมายให้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่ควบคุมงานแทนตามได้มีการปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบตามระบบ ที่กำหนดไว้

3. หน่วยงานภายใน ที่มี ระยะเวลาดำเนินงาน แตกต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน โดยรวม และรายด้าน ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล แตกต่างกัน เนื่องจากหน่วยงานภายใน ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานน้อยกว่า ยังไม่ประสบการณ์ในการดำเนินงานในเรื่องต่างๆ เท่ากับหน่วยงานที่มี ระยะเวลาดำเนินงานที่มากกว่า เช่น ในบางสาขาวิชาที่จะเริ่มมีการจัดการเรียนการสอนและมีบุคลากรในจำนวน ที่จำกัดทำให้ดูแลในด้านต่างๆ ได้ไม่ทั่วถึงซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของ (อรลักษณ์วิชัยธรรม, 2549) พบว่าเหรียญ กงทุนที่มีระยะเวลาดำเนินงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีการบริหารระบบการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุมและด้านการติดตามและประเมินผลแตกต่างกันเนื่องจากขนาดของกองทุนด้าน สภาพแวดล้อมเช่นอาชีพระดับการศึกษาสภาพทางภูมิศาสตร์ส่งผลต่อระบบการบริหารเงินกองทุนถ้ากองทุนมีสมาชิก กองทุนมากเกินไปการติดตามและประเมินผลอาจทำได้ไม่ครบถ้วนทุกด้านหรือระดับการศึกษาอาจมีผลต่อการติดตาม และประเมินผลและสอดคล้องกับการศึกษาของ (ทิพย์วรรณนามพรหม, 2548) พบว่าการบริหารระบบการควบคุม ภายในโดยรวมอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ด้านได้แก่ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมโดยธนาคารมีการประเมินผลและ พิจารณาความดีความชอบของพนักงานโดยพิจารณาจากผลสำเร็จของงานด้านการประเมินความเสี่ยงธนาคาร มีการชี้แจงและเผยแพร่วัตถุประสงค์ของกิจการให้พนักงานทุกคนทราบและเข้าใจตรงกันด้าน กิจกรรมการควบคุม ธนาคารมีการสอบทานติดตามผลสำเร็จที่บรรลุตามแผนของกิจการ

4. สรุป

การวิจัยเรื่อง การควบคุมภายใน ของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขต สุรินทร์สามารถสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

1. บุคลากรของหน่วยงานภายใน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 31-40 ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ตำแหน่งงาน ผู้ปฏิบัติงาน ส่วนมาก สังกัด คณะเทคโนโลยีการจัดการ ประเภทหน่วยงาน สายสนับสนุน ลักษณะหน่วยงานแยกเป็น ฝ่ายงาน จำนวนบุคลากรในหน่วยงานน้อยกว่า 10 คน และระยะเวลา ในการดำเนินงานของหน่วยงาน 4 ปี ขึ้นไป
2. หน่วยงานภายใน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่น ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด เช่น หน่วยงานมีการจัดทำเอกสารกำหนดลักษณะงาน (Job Description) ของแต่ละตำแหน่งไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และหน่วยงานมีกำหนดโครงสร้างสายการบังคับบัญชาชัดเจนตามลักษณะดำเนินงาน และอยู่ในระดับมาก เช่น หน่วยงานมีการจัดทำคู่มือจริยธรรมและจรรยาบรรณของบุคลากรเพื่อเผยแพร่ให้ศึกษาและปฏิบัติตาม หน่วยงานมีการ มุ่งเน้นการใช้ความรู้ความสามารถอย่างเด่นชัด เพื่อให้การบริหารงานเกิดผลสัมฤทธิ์และผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการ

กระจายอำนาจตามลักษณะการดำเนินงานเพื่อให้การบริหารจัดการเกิดความคล่องตัว ด้านการประเมินความเสี่ยงโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เช่น หน่วยงานมีการชี้แจงและเผยแพร่วัตถุประสงค์ของหน่วยงานให้บุคลากรทุกคนทราบและเข้าใจตรงกันหน่วยงานมีเอกสารที่ระบุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายทิศทางการดำเนินงานอย่างชัดเจน และหน่วยงานมีการเผยแพร่ให้บุคลากรทราบเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง เป็นต้นด้านกิจกรรมการควบคุม โดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ อยู่ในระดับมาก เช่น หน่วยงานมีมาตรการป้องกันและดูแลรักษาทรัพย์สินพัสดุอย่างรัดกุมและเพียงพอหน่วยงานมีการสอบถามผลการดำเนินงานจริงเปรียบเทียบกับเป้าหมายและหน่วยงานมีการสอบถามการติดตามผลสำเร็จที่บรรลุตามแผนของหน่วยงาน เป็นต้น

3. หน่วยงานภายใน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด เช่น หน่วยงานมีการแจ้งให้บุคลากรทราบถึงปัญหาและจุดอ่อนของการควบคุมภายในที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข และหน่วยงานมีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานงบประมาณ ตามระเบียบ ข้อบังคับ ไว้อย่างถูกต้อง และอยู่ในระดับมาก เช่น หน่วยงานมีระบบการรายงานข้อมูลที่เป็นทั้งจากภายในและภายนอกให้ผู้บริหารหน่วยงานมีระบบสารสนเทศและสายการรายงานเพื่อใช้สำหรับการบริหารและตัดสินใจและหน่วยงานมีการสื่อสารอย่างชัดเจนให้บุคลากรทุกคนทราบและเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเกี่ยวกับการควบคุมภายใน

4. หน่วยงานภายใน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ด้านการติดตามและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เช่น หน่วยงานมีการกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานลงนามรับรองความถูกต้องของรายงานทางการเงินและรับผิดชอบเมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้น และอยู่ในระดับมาก เช่น หน่วยงานมีการประเมินผลการบรรลุวัตถุประสงค์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอหน่วยงานมีการเปรียบเทียบผลการใช้จ่ายจริงกับงบประมาณที่ได้รับและสรุปสาเหตุของความแตกต่างของจำนวนเงินที่ใช้จ่ายจริงและ หน่วยงานมีการติดตามผลการประเมินความน่าเชื่อถือ และตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

5. หน่วยงานภายใน ที่มีลักษณะหน่วยงานย่อย เป็นฝ่ายมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน โดยรวมและเป็นรายด้าน ด้านการประเมินความเสี่ยง มากกว่า แผนกงาน

6. หน่วยงานภายใน ที่มีระยะเวลาดำเนินงาน 4 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน โดยรวมและรายด้าน ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล มากกว่า ระยะเวลาดำเนินงาน 1-3 ปี

7. หน่วยงานภายใน ที่มีประเภทหน่วยงาน และจำนวนบุคลากร มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตใจ คล่องพญาบาล คณบดีคณะเทคโนโลยีการจัดการ ดร.เฉลิมพล คงจันทร์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย ที่ได้สนับสนุนการทำวิจัย ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภวัน ทองนำ และ อาจารย์ชุตติกร ปรงเกียรติ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง รวมทั้งบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ ที่ได้อนุเคราะห์ให้ความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล รวมทั้งเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ให้ความสนใจให้ความช่วยเหลือการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ ปีงบประมาณ 2554 จำนวน 20,000 บาท ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

6. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการคลัง. 2549. **แนวทางการปฏิบัติระบบการควบคุมภายในภาครัฐราชการ**. กรุงเทพฯ : กระทรวงการคลัง. กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์ จังหวัดตรัง.2550. **การประเมินผลการบริหารจัดการสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดตรัง**. กรมส่งเสริมการเกษตร.
- เจริญ เจษฎาวุธ. 2548. **ระบบการควบคุมภายในของธนาคารและสถาบันการเงิน**. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : พอติ. ทีพयरรณ นามพรม. 2549. **การบริหารการควบคุมภายในตามแนวคิด COSO ของธนาคารพาณิชย์ ในจังหวัดร้อยเอ็ด**. การค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทัศนาทับพันซ์. 2546. **ปัญหาการควบคุมภายในเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือกรณีศึกษาบริษัท ทีเอ ออเรนจ์ จำกัด**. รายงานวิจัย (บธ.ม. (การบัญชี)). มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ธัญญกิก ททรัพย์ประสม. 2547. **การประเมินผลการควบคุมภายในของ COSO: กรณีศึกษาธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ ส่วนเงินตรา**. การค้นคว้าแบบอิสระ. บัญชีมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบัญชี). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ณัฐพร พันธุ์อุดม และคณะ. 2549. **แนวทางการควบคุมภายในที่ดี**. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- บุญชม ศรีสะอาด. 2549. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เบ็ญจมาศ ฮะยิม. 2549. **การศึกษาการควบคุมภายในโดยการประเมินตนเอง (Control self - assessment : CSA) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศระดับอุดมศึกษา**. โครงการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- พะยอม สิงห์เสน่ห์. 2544. **การสอบบัญชี**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สมาคมนักบัญชี และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. 2549. **ระบบการควบคุมภายใน**. ค้นเมื่อมกราคม 2554 , จาก <http://www.panyathai.or.th>
- สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. 2549. **มาตรฐานปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน**. กรุงเทพฯ .
- สิริรัตน์ ศรีจักรวาลวงษ์. 2546. **ระบบบัญชีและการควบคุมทางการบัญชีของเหมืองแม่เมาะการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย**.วิทยานิพนธ์ (บัญชีมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบัญชี)). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรลักษณ์ วิชัยธรรม. 2549. **การบริหารระบบการควบคุมภายในของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ(บช.ม.บัญชี). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- อุทุมพร ธรรมสนอง. 2551. **การประเมินผลการควบคุมภายในทางการบัญชีของเหมืองแม่เมาะการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย**. การค้นคว้าแบบอิสระ.(บัญชีมหาบัณฑิต(สาขาวิชาการบัญชี)).มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุษณา ภัทรมนตรี. 2547. **การตรวจสอบภายในสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ : บริษัทแทกซ์แอนด์เจอร์นัล พับลิเคชั่น จำกัด.